

Sygn. akt IV CZ 49/18

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marian Kocon

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa K. w M.

przeciwko L. K.

o opróżnienie lokalu użytkowego i wydanie nieruchomości,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 29 listopada 2018 r.,

zażalenia strony powodowej

na wyrok Sądu Okręgowego w R.

z dnia 8 lutego 2018 r., sygn. akt IV Ca [...],

**uchyla zaskarżony wyrok i pozostawia rozstrzygnięcie
o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu
kończącym postępowanie.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G. wyrokiem z dnia 26 stycznia 2017 r. nakazał pozwanej L. K., aby opuściła, opróżniła z rzeczy i wydała powodowi K. w M. pomieszczenie zajmowane pod sklep oraz pomieszczenie gospodarcze - magazynek, znajdujące się w budynku położonym na nieruchomości położonej w M., oznaczonej jako działka o numerze ewidencyjnym [...], dla której prowadzona jest księga wieczysta o numerze [...], oddalił powództwo w pozostałym zakresie i orzekł o kosztach procesu.

Sąd Okręgowy w R., na skutek apelacji pozwanej, wyrokiem z dnia 8 lutego 2018 r., uchylił wyrok Sądu Rejonowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego. W uzasadnieniu wskazał, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy, gdyż nie rozważył zgłoszonego przez pozwaną zarzutu zatrzymania, uznając, że - wobec jego nieskonkretyzowania - nie było podstaw do jego merytorycznej oceny.

W zażaleniu strona powodowa wniosła o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, podnosząc zarzut naruszenia art. 386 § 4 w związku z art. 382, art. 207 § 6, art. 217 § 2, art. 232, art. 233 § 1, art. 391 § 1 k.p.c. i art. 6 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W postępowaniu apelacyjnym sąd drugiej instancji, kontynuując postępowanie przed sądem pierwszej instancji, rozpoznaje sprawę na nowo w sposób - w zasadzie - nieograniczony (art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c.). W konsekwencji, w razie uwzględnienia apelacji - z reguły - zmienia zaskarżony wyrok i orzeka co do istoty sprawy (art. 386 § 1 k.p.c.). Uchylenie zaskarżonego wyroku połączone z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji może nastąpić jedynie w przypadkach określonych w art. 386 § 2 i 4 k.p.c. Kontroli prawidłowości takiego orzeczenia służy zażalenie przewidziane w art. 394¹ § 11 k.p.c.

Ocenie Sądu Najwyższego rozpoznającego zażalenie może zostać poddana wyłącznie trafność zakwalifikowania wskazanych wyżej przypadków jako przesłanek uzasadniających wydanie orzeczenia kasatoryjnego; poza zakresem badania pozostają natomiast kwestie prawidłowości czynności procesowych poprzedzających wydanie zaskarżonego rozstrzygnięcia oraz trafności wykładni zastosowanego prawa materialnego (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 kwietnia 2014 r., II CZ 117/13, z dnia 26 marca 2014 r., V CZ 15/14, z dnia 7 marca 2014 r., IV CZ 131/13 - nie publ.).

Oceny, czy sąd pierwszej instancji rozpoznał istotę sprawy, dokonuje się po przeanalizowaniu żądań pozwu (wniosku) i przepisów prawa materialnego stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, nie zaś na podstawie ewentualnych wad postępowania wyjaśniającego, w tym w szczególności wad polegających na poczynieniu wadliwych, czy niekompletnych ustaleń faktycznych. Zakwestionowanie przez sąd odwoławczy poglądu prawnego sądu pierwszej instancji co do zasadności rozpoznawanego żądania także nie oznacza, że sąd ten nie rozpoznał istoty sprawy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1999 r., II UKN 589/98, OSNP 2000, Nr 12, poz. 483).

Sąd Okręgowy jako przyczynę wydania wyroku kasatoryjnego wskazał nierozpoznanie przez Sąd Rejonowy istoty sprawy, wynikające z nierozpoznania zgłoszonego przez pozwaną zarzutu zatrzymania. Zapatrywanie to – co trafnie zarzucił skarżący – nie zasługuje na aprobatę.

Z uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji wynika jednoznacznie, że Sąd ten rozpoznał istotę sprawy; nakazał pozwanej opróżnienie i wydanie powodowi lokalu, nie pominął przy tym oceny zgłoszonego przez pozwaną zarzutu zatrzymania. Odnosząc się do tego zarzutu wskazał wyraźnie, że jego zasadność nie została należycie wykazana. Podkreślił, że pozwana nie udowodniła wysokości poniesionych przez siebie nakładów (określonych na sumę 70.000 zł), które miały być przedmiotem rozliczenia, a oceny tej dokonał na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd pierwszej instancji - wbrew twierdzeniom Sądu Okręgowego - rozpoznał istotę sprawy w przedstawionym wyżej znaczeniu.

Nie było zatem podstaw do uznania, że przesłanka wydania orzeczenia kasatoryjnego, przewidziana w art. 398 § 4 k.p.c. została spełniona.

Odnosząc się do zawartego w zażaleniu wniosku skarżącego dotyczącego rozpoznania na podstawie art. 380 k.p.c. postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 21 listopada 2017 r. o uzupełnieniu postępowania dowodowego i dopuszczeniu dowodu z zeznań świadka A. M., należy stwierdzić, że wniosek ten nie ma znaczenia dla oceny zasadności zażalenia.

Ze względów podanych powyżej Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.